

Handläggare: Anna Larsson
Telefon: 08-508 03 083

Till
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Svar på remiss om Förslag till riktlinjer för lex Sarah

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

1. Bilaga; Riktlinjer för lex Sarah

Maria Häggblom

Stadsdelsdirektör

Ante Hemphälä

Avdelningschef, Individ och
familjeomsorg

Margareta Ericson

Avdelningschef, Äldre och
funktionshinder

Sammanfattning

Den 1 juli 2011 infördes nya bestämmelser om lex Sarah i socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Lex Sarah utvidgades till att gälla inom hela socialtjänsten inklusive verksamhet vid Statens Institutionsstyrelse (SiS). Stadsdelsnämnderna och övriga berörda nämnder har under hösten 2011 utsett lex Sarah ansvariga och tagit fram preliminära riktlinjer i avvaktan på riktlinjer om lex Sarah för stadens hela socialtjänst och verksamhet enligt LSS.

En arbetsgrupp bestående av representanter från socialförvaltningen, äldreförvaltningen och stadens juridiska avdelning har utarbetat ett förslag till gemensamma riktlinjer för staden angående lex Sarah.

Ärendet

Den 1 juli 2011 infördes nya bestämmelser om lex Sarah i socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Förändringarna syftar till att säkerställa att personer som är i behov av socialtjänstens insatser ska få dessa med god kvalitet. Fel, brister och missförhållanden ska så långt möjligt förebyggas och, om de ändå inträffar, åtgärdas så snabbt som möjligt. lex Sarah gällde före den 1 juli inom omsorger för äldre och personer med funktionshinder enligt SoL samt i verksamhet enligt LSS. Den 1 juli 2011 utvidgades lex Sarah till att gälla inom hela socialtjänsten inklusive verksamhet vid Statens Institutionsstyrelse (SiS).

Bestämmelserna om lex Sarah sammanfattas enligt följande:

- Lex Sarah har en tydlig koppling till god kvalitet och ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete enligt Socialstyrelsens nya föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete.
- Anställda m.fl. som fullgör uppgifter inom socialtjänsten och i verksamhet enligt LSS är skyldiga att medverka till god kvalitet i verksamheten och i de insatser som ges. Samt rapportera missförhållanden och risker för missförhållanden. Personalen behöver inte längre överväga allvarligheten i ett missförhållande.
- Rapporten ska lämnas till den som bedriver en verksamhet, dvs. till nämnden i en kommunal verksamhet, ledningen vid Statens institutionsstyrelse, huvudmannen för en yrkesmässigt bedriven enskild verksamhet (bolag, stiftelse, kooperativ eller förening).
- De som ska ta emot rapporter om missförhållanden eller risker för missförhållanden kommer att vara skyldiga att informera anställda m.fl. om rapporteringsskyldigheten.
- Skyldigheten att utreda och dokumentera samt avhjälpa och undanröja ett missförhållande eller risk för ett missförhållande är lagreglerad i SoL och LSS.
- Om utredningen visar att det var ett allvarligt missförhållande eller risk för ett allvarligt missförhållande ska den som bedriver verksamheten, dvs. nämnden i en kommunal verksamhet, ledningen vid Statens institutionsstyrelse eller huvudmannen för en yrkesmässigt bedriven

enskild verksamhet, anmäla det till Socialstyrelsen. Det gäller oavsett om det allvarliga missförhållandet har avhjälpes eller inte.

- Yrkesmässigt bedriven enskild verksamhet har också en skyldighet att informera berörd nämnd om inkomna rapporter. Vid anmälan till socialstyrelsen ska verksamheten även informera nämnden om vad som kommit fram under utredningen, ställningstagandet samt vidtagna och planerade åtgärder.

Förslaget omfattar riktlinjer för att:

- Rapportera missförhållanden och påtagliga risker för missförhållanden.
- Ta emot rapporter om missförhållanden och påtagliga risker för missförhållanden från anställda m.fl. i nämndens egen regi.
- Vidta omedelbara åtgärder.
- Utredda och dokumentera samt fatta beslut i lex Sarah-ärenden.
- Anmäla allvarliga missförhållanden eller påtagliga risker för allvarliga missförhållanden till Socialstyrelsen.
- Ta emot information från utförare i annan nämnd och i yrkesmässigt bedriven enskild verksamhet, som på nämndens uppdrag ger insatser till enskild som berörs av en rapport eller anmälan till Socialstyrelsen.
- Utarbeta rutiner för Lex Sarah.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Strategiska staben i samarbete med avdelningen för individ och familjeomsorg samt avdelningen för äldre och funktionshinder.

Förvaltningens förslag

Nämnden anser att det är bra att riktlinjer tagits fram. Riktlinjerna ger stöd i hanteringen av lex Sarah ärenden. Med riktlinjerna ökar förutsättningen att behandla ärenden likartat i Stockholms stad, vilket ökar rätts säkerheten för den enskilde. Förutsättningarna för att hanteringen av lex Sarah ärenden skall fungera på ett tillfredsställande sätt, är dock att det finns välfungerande system för synpunkter och klagomål på varje förvaltning. Det är också angeläget att det pågår ett systematiskt arbete med Risk och väsentlighetsanalyser, där Lex Sarah anmälningarna beaktas.

Nämnden vill särskilt betona vikten av en gemensam utbildningsinsats för att riktlinjerna skall få avsedd effekt. Det är också viktigt att ett nätverk skapas för handläggarna av lex Sarah, överbyggande mellan socialförvaltningen och äldreförvaltningen. Nämnden vill också lyfta fram behovet av en väl planerad utbildning, anpassad efter handläggarnas behov och kunskapsnivå.

Vidare föreligger behov av att tydliggöra ansvarsfrågan mellan socialförvaltningen och äldreförvaltningen när riktlinjerna väl är framtagna och att det tydligt framgår när och vem som har ansvaret för att följa upp och revidera riktlinjerna.

Nämnden anser också att det vore av stor vikt att sammanställningar av lex Sarah statistik presenteras regelbundet, för att synliggöra antal ärenden, fördelningen mellan verksamhetsområden samt vilken typ av ärenden som bedöms som allvarliga missförhållanden/ påtaglig risk för allvarliga missförhållanden mm.